

# Centraal Veneuze Druk (CVD)

## Vorbereiding

### Klaarleggen materialen

- Veneuze boog (n = R-4 cm tot R-9 cm, waarbij R = referentiepunt)
- Zo nodig: zaklampje

### Positioneren

- Laat de patiënt de thorax ontbloten, zo nodig ook de BH uittrekken.
- Laat de patiënt liggend plaatsnemen op onderzoekbank/bed
  - met de cervicale en thoracale wervelkolom in elkaars verlengde (dus geen kussen)
    - > bij benauwdheid halfzittend
  - met het hoofd iets van de te beoordelen zijde afgedraaid

## Toelichting

### *Toelichting CVD meten*

#### Liggend op onderzoeksbank of bed

- Meten CVD
  - sta bij voorkeur rechts van de patiënt
  - de patiënt ligt in gestrekte houding met het hoofd iets afgedraaid
  - bepaal het referentiepunt (R = 5 cm boven rechter atrium):
    - de angulus Ludovici= de aanhechtingsplaats van de 2<sup>e</sup> rib aan het sternum
  - zoek de v.jugularis externa
    - > druk zo nodig de ader even dicht boven de clavicula en/of gebruik strijklucht met het zaklampje
    - > bij volledig gecollabeerde vene: kantel bovenlichaam patiënt omlaag
    - > bij een volledig gevulde vene: kantel bovenlichaam patiënt omhoog
  - druk de ader dicht onder de kaakhoek met duim of wijsvinger
    - > over het wel of niet leegstrijken: hier spreken bronnen elkaar tegen, maar de meeste bronnen geven het advies **niet** leeg te strijken vanwege kleppen in de vene
  - bepaal het punt van collaps
    - > als collapspunt op gelijke hoogte of boven het referentiepunt ligt: de CVD is verhoogd
    - > als collapspunt onder het referentiepunt ligt: de CVD is normaal tot verlaagd
- Veneuze boog plaatsen en aflezen
  - markeer het collapspunt: met vinger of streepje
  - plaats het uiteinde van de streepjeskant van de veneuze boog op het referentiepunt
  - plaats het andere uiteinde van de boog op het collapspunt
  - bepaal de plaats van de luchtbel
    - tel het aantal streepjes vanaf het midden van de boog tot aan de luchtbel: dit is het aantal (negatieve) cm

# Centraal Veneuze Druk (CVD)

## Toelichting (vervolg)

- > draai zo nodig bij hoog collapspunt de veneuze boog om: dit is het aantal positieve cm
  - noteer of CVD rechts(voorkeur) of links gemeten is, afgerond op halve cm
  - > meting mag maximaal 0,5 cm met andere kant verschillen

### Nazorg

#### Voorlichten

- Bij R > -4 cm of zelfs positief: er is sprake van een verhoogde CVD
- Bij geringe voor-achterwaartse diameter van thorax kan de CVD tot R -2 cm nog normaal zijn.

## Literatuur

- De Jongh TOH, et al. Fysische diagnostiek. Houten: Bohn, Stafleu van Loghum, 2015:105-7
- Van der Meer JWM, Van der Meer J, Linthorst G, Postma CT, Blockmans D. Anamnese en lichamelijk onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum 2016:54-8.
- In 't Veld CJ, Goudswaard AN. Handboek verrichtingen in de huisartspraktijk. Houten: Prelum Uitgevers BV. 2018;165-8.
- Hamer JPM, Pieper E, Van den Brink BA. Het beoordelen van de centraalveneuze druk. Ned Tijdschr Geneeskd. 2016;160:A9600.